

Lovinobanský občasník

noviny občanov obce Lovinobaňa - Uderiná

Ročník II

November 2008

Číslo 3

Nepredajné

Milí spoluobčania,

v mesiaci október sa viac ako inokedy venuje pozornosť starším ľuďom, ich životu, starostiam a problémom. Zároveň sa z rozličných uhlov analyzuje vzťah medzi generáciami. Preto by som na začiatku rada citovala slová básne, ktorú zložil Dominik Turanský a nazval ju „Života jeseň“:

Už ohýba ma skorá jeseň, k zemi tlačí vek môj chrbát.

Doznela mladosti krásna pieseň, pre spomienky len stará búťľavá vrbá.

Stráca sa bystrá pamäť, zadýcham svižný krok, len múdre slová chce sa mi vrvieť, keď vnúča volá: „Babka, pod', bežme o závod!“

Tichšie mi znejú hlas, vlas striebřistý redne,

V očiach mám však plno krás, úsmevy ešte zaľúbené.

Čas nepostojí ani v jednej chvíli, kráča nám stále v päťách.

Život nám stále milý, kým v srdci je láska svätá.

Kvitne pre nás v každom veku, ako na jar stromy.

Vždy krásne vonia po človeku, tak žíme, kým nám odbijú naše zvony!

Nech Pán Boh je s nami, bo s ním nie sme nikdy sami!

Jeseň je ročným obdobím, ku ktorému zvyknú ľudia meniť svoj vzťah k priebehu života. Tí mladší sa skôr prikláňajú k názoru, že im imponuje jar, keď sa prebúdzajú príroda, vari všetci bez rozdielu milujú leto, pretože je časom slnka a dovoleníek. Ale s pribúdajúcimi rokmi väčšina z nás začne nachádzať potešenie aj v melanchólii jesenného času, keď sa nám dni začínajú krátiť, noci sa predlžujú, stromy sa odievajú do pestrofarebného rúcha. Dni napriek chladu bývajú ešte stále na počudovanie pekné a slnečné. To je čas ako stvorený na zber plodov našej zeme a práce ľudských rúk.

Ľudský život má svoje prirodzené etapy, postupnosť paralelnú s prírodou. Podobne, ako je jeseň obdobím zberu dozrelej úrody na zimu a zálohou na budúcu jar a leto, také je i dozrievanie ľudské. Kedysi ktosi vymyslel prirovnanie, v ktorom práve k jeseni prirovnal životnú zrelosť človeka. Pýtať sa – PREČO, je zbytočné, nakoľko odpoveď je logická a jednoduchá. Človek taktiež celý život odovzdáva spoločnosti a svojim blízkym to najlepšie zo seba – svoje skúsenosti, múdrosť, energiu, všetok svoj voľný čas, až príde ten čas, kedy pocíti únavu a uvedomí si, že on sám by už potreboval niekoho, kto by mu stratenú energiu dodával a staral sa oň.

Každoročne a nemenne sa striedajú ročné obdobia. Každé ročné obdobie má svoje čaro, jedinečnosť a neopakovateľnosť. Tak je to aj s ľudským životom. Na rozdiel od prírody má človek možnosť prežiť tie svoje ľudské obdobia len raz za celý život. Jeseň života si každoročne pripomíname v októbri ako Mesiac úcty k starším. Žiaden iný mesiac v roku starobu nevystihuje lepšie. Človek žne plody svojho života a práce, ohýba sa pod ťarchou rokov ako stromy pod ťarchou plodov, v tvári sa mu zračí pestrosť prežitého. Má v sebe múdrosť a zrelosť skúseností. Vážme si svojich starkých, učme sa od nich a nezabúdajme na nich. Urobili pre nás veľa a zaslúžia si našu pozornosť, lásku, úctu a vďaku.

Aj touto cestou prajeme našim starším spoluobčanom ešte veľa pekných chvíľ, zdravie, pokojnú jeseň života a posielame nasledovné slová vďaky:

Vďaka Vám za všetko, za slnečné dni, za prebdené noci, za pokojné sny.

Vďaka Vám za všetko, za trepezlivú dlaň, za pohladenie v bóli i za milú tvár.

Vďaka Vám za všetko, za krásu mladých liet, za každý vrúcny cit.

Bez tepla Vašich sídc nemohli by sme žiť.

Ing. Jana Mániková

Stretnutie jubilantov Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším usporiadala Obec Lovinobaňa 16. októbra tradičné stretnutie jubilantov. V úvode vystúpili deti z materskej školy pod vedením učiteľky Kataríny Čabanovej a riaditeľky Boženy Bakanovej. Za účasti starostu Ing. Mariana Lenharda a predsedu ZPOZ PhDr. Pavla Mičianika, M.A. sa prítomným prihovril zástupca starostu Ing. Ján Palečka. Po občerstvení bol voľný program vyplnený rozhovormi so známymi. Tohto príjemného stretnutia sa zúčastnilo 30 občanov obce Lovinobaňa-Uderiná, ktorí sa v tomto roku dožívajú 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90 rokov. Obzvlášť nás potešila prítomnosť najstaršieho občana obce pána Michala Juríka, ktorý oslávil tento rok 95 narodeniny. Srdečne všetkým blahoželáme.

-jp-

Odpady v bytových domoch Štvrť 1. mája

Koncom mesiaca jún 2008, obdržala obec žiadosť obyvateľov sídliska o zabezpečenie odstránenia odpadu z pivničných priestorov rómskych bytových domov z dôvodu premnoženia hlodavcov, hmyzu, zápachu a možnosti vzniku a šírenia chorôb. Následne bola komisiou životného prostredia vykonaná obhliadka uvedeného stavu a bolo konštatované, že v predmetných bytových domoch je ukladaný odpad v rozpore so VZN obce č. 4/2007 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností a v rozpore so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch. Na základe tejto skutočnosti boli obyvatelia osemnásť a deväť bytovky vyzvaní prostredníctvom správcov bytových spoločenstiev na likvidáciu odpadov za spolupráce obce, no uvedená výzva nebola akceptovaná. Boli zlikvidované odpady len za jeden veľkoobjemový kontajner, pretože na likvidáciu odpadov sa pozbierali peniaze len z jedného vchodu osemnásť bytového domu. Odznali síce požiadavky na pristavenie vlečky na odvezenie odpadov, tak ako to bolo v minulosti, na náklady obce, no bolo by to v rozpore s rozpočtom a s VZN, ktoré stanovuje spôsob a poplatky za likvidáciu odpadov. Poznávam, že veľmi malé percento Rómov likviduje odpady v zmysle VZN a platí za likvidáciu obcou stanovené poplatky.

V mesiaci august boli obci Lovinobaňa doručené žiadosti o vykonanie deratizácie a dezinfekcie na náklady obce, čo nebolo možné, lebo by to bolo v rozpore s rozpočtovými pravidlami /bytové domy na sídlisku nie sú majetkom obce ale fyzických osôb/. Problém hromadených odpadov v rómskych bytovkách som konzultoval aj na OÚ životného prostredia a Regionálnom úrade verejného zdravotníctva, kde mi bolo doporučené, aby obec postupovala v zmysle zákonov, ktoré jej umožňujú tento problém riešiť.

Obec pristúpila k priestupkovým konaniam v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní a zákona č. 372/1990 o priestupkoch, čo bolo oznámené aj zástupcom bytových spoločenstiev domov, ktorí žiadali vykonať deratizáciu a dezinfekciu. Účelom týchto priestupkových konaní nebolo rozdávať pokuty, ale dohodnúť sa v rámci finančných možností s rodinami žijúcimi v bytových domoch na postupnej likvidácii nahromadených odpadov.

Ako prví boli predvolaní zástupcovia rodín, žijúci v deväť bytovke, no na konaní sa zúčastnili len traja, s ktorými bol dohodnutý spôsob a financovanie likvidácie odpadov. Rodinám, ktoré sa nezúčastnili konania bez ospravedlnenia neúčasti, bola rozhodnutím uložená poriadková pokuta vo výške 5 000 Sk, ktorú je síce možné odpustiť, ale aj vymáhať cestou exekútora.

Keďže zástupcovia uvedených rodín ignorovali aj opätovné predvolanie na priestupkové konanie, budú predvedení na Obecný úrad v Lovinobani v zmysle zákonných možností políciou. O výsledku konaní bude občanom sídliska podaná informácia.

Nedá mi nepripomenúť, že problém s odpadmi je dôsledok minulosti, keď obec neriešila a nevymáhala svoje pohľadávky od neplatičov, či už za odpady, za čistenie odpadových vôd, alebo za odpredaj bytov, ktoré boli v majetku obce. Tieto pohľadávky dosiahli v súčasnej dobe výšku cca 350 000 Sk. Väčšinou sú to Rómovia, ktorí sú na uvedený „poriadok“ zvyknutí a odmietajú akceptovať zákonné požiadavky zo strany obce. Požadujú, aby sa voči nim obec správala ako k normálnym občanom, no hoci žijú na sídlisku medzi normálnymi ľuďmi nesprávajú sa normálne. Neboli k tomu nútení, veď doteraz nikto voči nim nevyvodzoval žiadne sankcie ani reštrikcie.

Na odstránenie uvedeného bude potrebný čas a veľa úsilia. Je vhodné zamyslieť sa nad „konaním“ zo strany pôvodných obyvateľov sídliska, ktorí tento stav postupne akceptovali a nepričinili sa o jeho odstránenie a teraz čakajú, že ako šibnutím čarovného prútika nový starosta urobí zázrak. Napríklad: je normálne, aby na verejnom priestranstve sídliska rozoberali Rómovia osobné motorové vozidlo za účelom získania šrotu, po ktorom tam zostanú odpady a nenájde sa ani jeden človek, ktorý ich osloví, alebo to oznámi včas na obecný úrad aby došlo k náprave? Asi nie, tak potom sa nečudujte že žijete v takom prostredí a spomínate nato, ako to bolo na sídlisku pred tým.

Ing. Marian Lenhard, starosta obce

Eurokienko

Konverzný kurz: 1 € = 30,1260 Sk

Na čo nezabudnúť v prípravách na euro počas mesiacov november a december:

- Sledovať duálne cenovky a zvykať si na nové sumy v eurách, ktoré budeme po 1. januári vyťahovať z peňaženiek pri pokladnici,
- Všímnúť si na duálnu pásku koľko budeme od 1. januára zarábať v eurách,
- Pozbierať hotovosť a takzvané „úspory spod matracov“ a vložiť ich na bankový účet alebo vkladnú knižku, kde sa na eurá zmenia automaticky,
- Preštudovať si informačné letáky o eure, ktoré dostanú ľudia do poštových schránok,
- Zvážiť kúpu štartovacieho balíka s euromincami, od začiatku decembra ich budú v hodnote 500 Sk predávať banky a pošty,
- Nezabudnúť uhradiť všetky faktúry, účty, poštové poukážky v korunách, ktoré majú byť uhradené ešte v roku 2008, pripraviť si hotovosť v korunách na silvestrovské oslavy – bankomaty totiž nebudú zopár hodín na prelome rokov fungovať.

Duálny obeh

V období od 1. do 16. januára 2009 potrvá na Slovensku obdobie duálneho (dvojakého) obehu. Počas tohto obdobia bude možné v hotovosti platiť okrem eur aj korunovými bankovkami a mincami. Pri platbách v korunách však bude výdavok v eurách. Je potrebné si dať pozor na správnosť výdavku. Od 17. januára 2009 bude možné platiť len eurami. Existuje sedem eurových bankoviek v hodnote 500, 200, 100, 50, 20, 10, 5 eur a osem eurových mincí v hodnote 2 eurá, 1 euro a 50, 20, 10, 5, 2, 1 centov.

Korunové bankovky a mince bude možné od 1. januára 2009 bezplatne vymeniť za eurá:

- Mince v komerčných bankách do 30. júna 2009,
- Bankovky v komerčných bankách do 31. decembra 2009,
- Mince v Národnej banke Slovenska do 31. decembra 2013,
- Bankovky v Národnej banke Slovenska bez časového obmedzenia.

Do našej obce zavíta Euromobil dňa 26.11.2008 (streda) v čase 12:00 -15:00

Je to špeciálne upravené vozidlo, ktoré prinesie najdôležitejšie informácie o eure. Obyvateľom sprostredkuje informácie o našej novej mene zábavnou a interaktívnou formou.

80. výročie založenia Dobrovoľného hasičského zboru (DHZ) Dňa 2. augusta sa uskutočnili oslavy 80. výročia založenia DHZ v Lovinobani. Za účasti funkcionárov Územného výboru DPO v Lučenci boli odovzdané vyznamenania a ocenenia funkcionárom a členom DHZ v Lovinobani. Oslavy pokračovali na futbalovom štadióne, kde príslušníci Hasičského a záchranného zboru predviedli ukážky zo svojej činnosti. V súťaži svoju zručnosť mali možnosť predviesť hasičské družstvá Podrečian, Ružinej a domáce družstvá – muži a dorastenky. -jp-

Tradičný Lovinobanský jarmok sa uskutočnil dňa 20. septembra. Poďakovanie za chutný guláš a kapustnicu patrí pánom J. Melicherčíkovi, J. Lalíkovi, P. Šulajovi a J. Uhrinovi st. Deti z MŠ pod vedením svojich učiteliek odštartovali kultúrny program. Vystúpenie žiakov ZŠ pripravila Mgr. Kocúrová. O dobrú náladu sa postarala skupina LC BAND s hosťom Mikom, známym z relácie STV „Môj najmilší hit“. Svojím spevom prispela aj Martinka Mižúrová. Príjemne strávený deň zavŕšila tanečná zábava, kde hrala skupina Impulz z Lučenca. Poďakovanie za organizáciu patrí poslancovi a predsedovi kultúrnej komisie Jánovi Uhrinovi a ostatným, ktorí sa podieľali na príprave jarmoku. Ďakujeme občanom, ktorí si napriek zlému počasiu prišli v hojnom počte spríjemniť septembrovú sobotu. -jp-

Obec Lovinobaňa ďakuje Ing. Jánovi Koškovi – firma QUERCUS, s.r.o.
za darovanie dreva a dlažby na vybudovanie autobusovej zastávky v centre obce.

Zber elektroodpadu

10. decembra v čase 13:00 – 17:00 hod.

11. decembra v čase 09:00 – 12:00 hod

Obec vyková zber elektroodpadu (napr. elektrospotrebiče, batérie, ortuťové žiarivky a výbojky, chladničky, práčky a podobne). Odpad je potrebné v uvedených dňoch doviezť do kotelne na Štvrti 1. mája v neporušenom stave (hlavne chladničky a mrazničky z dôvodu úniku freónov), kde ho prevezmú pracovníci obce. Zvoz objemných a ťažkých kusov, ktorých preprava je pre jednotlivcov problematická, zabezpečí obec po oznámení na obecný úrad.

Predaj auta

Obec Lovinobaňa ponúka na odpredaj osobné motorové vozidlo Škoda Felícia. Obhliadku možno vykonať po dohode so starostom. Ponuky predložiť v termíne do 10. decembra v obálke označenej „auto – neotvárať“.

Činnosť Obecného zastupiteľstva v Lovinobani

Obecné zastupiteľstvo na svojich zasadnutiach dňa 29. júla a 7. októbra 2008 mimo iného schválilo:

- Vnútorný predpis obce o slobodnom prístupe k informáciám.
- Vnútorný predpis obce na zabezpečenie jednotného postupu pri vybavovaní sťažností a petícií.
- Ing. Jána Jakaba za hlavného kontrolóra obce s úväzkom 12 hod. týždenne.
- Všeobecne záväzné nariadenie obce Lovinobaňa o určení výšky príspevkov rodičov pre školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Lovinobaňa pre školský rok 2008/2009. *Stanovuje sa príspevok na čiastočnú úhradu výdavkov za pobyt dieťaťa v materskej škole vo výške 150 Sk mesačne (od 1.1.2009 5 €). Stanovuje sa príspevok na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou školského klubu detí pri ZŠ vo výške 60 Sk mesačne (od 1.1.2009 2 €), v prípade, že je rodič poberateľom dávky v hmotnej núdzi 30 Sk mesačne (od 1.1.2009 1 €). Ďalej sa stanovujú výšky stravného pre jedáleň ZŠ a MŠ.*
- Školský vzdelávací program ZŠ v Lovinobani.
- Úpravu rozpočtu obce pre rok 2008. *Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR neschválilo projekt obce na poskytnutie finančného príspevku z európskych fondov na rekonštrukciu ZŠ. Obec sa o tento príspevok bude opätovne uchádzať pri najbližšej príležitosti. V rozpočte na rok 2008 bola zahrnutá spoluúčasť obce na realizáciu tohto projektu vo výške presahujúcej 1,2 mil. Sk /39 833 €/.* Túto čiastku prerozdelilo zastupiteľstvo na nasledovné potreby: *kontinuálne meranie množstva vypúšťaných odpadových vôd z čistiarne odpadových vôd (ČOV) – 150 000 Sk /4 979 €/; energetický audit sociálnych bytov – 20 000 Sk /664 €/; zameranie a spracovanie grafického plánu uloženia vodovodného potrubia v Uderinej – 25 000 Sk /830 €/; výkup pozemkov areálu vodojemu v Uderinej – 10 000 Sk /332 €/; plynofikácia kuchyne MŠ – 24 000 Sk /797 €/; el. regulácia ústredného kúrenia v dome služieb a záložné obehové čerpadlo – 34 000 Sk /1 129 €/; výkup pozemkov pod ČOV a prístupovou cestou – 100 000 Sk /3 319 €/; dobudovanie detského ihriska pri dome služieb – 150 000 Sk /4 979 €/; kúpa osobného motorového vozidla – 400 000 Sk /13 278 €/; oprava strešnej krytiny domu služieb – 300 000 Sk /9 958 €/.*
Obec získala od Ministerstva financií SR finančný príspevok vo výške 60 000 Sk /1 992 €/ na rekonštrukciu rozhlasu a od Ministerstva školstva SR príspevok na rekonštrukciu pavilónu „C“ v ZŠ (dielne) vo výške 1 117 000 Sk /37 078 €/.

Ing. Ján Palečka, zástupca starostu

Zo zasadnutia komisie pre Uderinú

Na svojom stretnutí riešila komisia problémy a podnety občanov obce Uderiná, ktoré boli predsedníčkou komisie ďalej prenášané na Obec Lovinobaňa a poslancov na obecnej rade a na obecnom zastupiteľstve. Medzi prioritné úlohy, ktoré členovia komisie riešia patrí: rekonštrukcia miestnej komunikácie, vykúpenie pozemkov pod vodojemom a zameranie inžinierskych sietí a najmä vybudovanie kanalizácie pre odvedenie splaškových vôd z obce v súlade s platnou legislatívou.

Pri príležitosti Októbra - Mesiaca úcty k starším pripravila predsedníčka komisie pre všetkých starších občanov reláciu do obecného rozhlasu.

Komisia by touto cestou chcela poďakovať aktívnym pracovníkom, koordinátorky ako aj správcovi obecných budov, ktorí výraznou mierou prispievajú ku krajšiemu prostrediu v našej obci.

Ing. Jana Mániková, predsedníčka komisie pre Uderinú

Zo zasadnutí komisie životného prostredia

Na svojich zasadnutiach riešila komisia životného prostredia žiadosti a podnety občanov obcí Lovinobaňa a Uderiná týkajúce sa výrubu drevín, nelegálnych skládok komunálneho a stavebného odpadu a iné. Osobitnú pozornosť venovala komisia problematike uloženia komunálneho odpadu v pivničných priestoroch bytových domov vo Štvrti 1. mája v Lovinobani, čoho negatívnym dopadom pre obyvateľov žijúcich v ich blízkosti je šírenie zápachu, choroboplodných zárodkov, hľadavcov a hmyzu. Členovia komisie životného prostredia spoločne so starostom obce uskutočnili už v mesiaci júl roku 2008 miestne šetrenie, na ktorom sa predsedovia predmetných bytových domov, v ktorých sa komunálny odpad nachádza, zaviazali, že do obcou stanoveného termínu komunálny odpad odstránia a priestory deratizujú. Do stanoveného termínu bol odpad odstránený a vyvezený na legálne zariadenie (Skládka odpadov Čurgov) len z jedného vchodu. Nakoľko nedošlo k vyriešeniu predmetného problému, na návrh komisie začala Obec Lovinobaňa, v zastúpení starostom obce voči zodpovedným osobám priestupkové konania vo veci uloženia komunálneho odpadu v rozpore so zákonom č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a VZN č. 4 obcí Lovinobaňa a Uderiná na úseku ochrany a tvorby životného prostredia. V súčasnej dobe prebiehajú priestupkové konania.

V spolupráci so starostom obce a Obvodným úradom životného prostredia v Lučenci boli riešené žiadosti a podnety obyvateľov obce Lovinobaňa a Uderiná týkajúce sa starostlivosti o dreviny rastúce mimo lesa vrátane výrubu drevín. V riešení je aj problematika poškodených a vysychajúcich topoľov rastúcich pri štátnej ceste I. triedy E-50. Uskutočnilo sa už prvé stretnutie so zástupcami Slovenskej správy ciest Banská Bystrica, Obvodným úradom životného prostredia v Lučenci a Slovenského pôdneho fondu ako vlastníka pozemku, na ktorom predmetné dreviny rastú, kde bol navrhnutý spôsob riešenia v súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktoré zahŕňa aj odstránenie suchých a poškodených jedincov drevín bezprostredne ohrozujúcich bezpečnosť života a zdravia občanov a cestnej premávky.

V súvislosti so zničením zdroja pitnej vody (studne) pri prestavovaných sociálnych bytoch, bola na návrh komisie podaná na Obvodné oddelenie PZ v Lovinobani žiadosť o zistenie totožnosti osôb zodpovedných za predmetný skutok, ktorých sa však nepodarilo zistiť.

Komisia životného prostredia zaznamenala pozitívne výsledky pri znížení výskytu nelegálnych skládok odpadov, ktoré priniesla osvetová činnosť komisie životného prostredia v otázke zvyšovania uvedomenia občanov pri správnom nakladaní s komunálnym odpadom a správneho spôsobu separovania (triedenia) vybraných zložiek komunálneho odpadu. Do budúcnosti plánuje komisia riešiť problematiku zavedenia poplatkov za znečisťovanie ovzdušia. Aktuálnou úlohou ostáva pre komisiu riešenie problematiky odvádzania splaškových vôd (kanalizácia) v obciach Lovinobaňa a Uderiná.

Ing. Jana Mániková, predsedníčka komisie životného prostredia